

Neprocjenjiv dio evropskog nasljeđa

Vrijedi izgovorena riječ.

***Govor visokog predstavnika Valentina Inzka prilikom
zvaničnog otvaranja obnovljene Vijećnice
Sarajevo, 9. maja 2014. godine***

Neprocjenjiv dio evropskog nasljeđa

Poštovani predsjedniče Izetbegoviću,
poštovani gradonačelniče Komšiću,
poštovani specijalni predstavnici Sørensen,
poštovani prisutni,

Drage Sarajke i drage Sarajlije,

Dragi Ivo, samo da znaš, danas smo svi ponosni građani ovoga divnog grada.

Danas smo svi tu da kažemo da je nama svima Vijećnica pri srcu, veoma pri srcu, ali meni osobito.

Zašto?

Davne 1996. godine, dolazio je tadašnji predsjednik Austrije u posjetu Bosni i Hercegovini. Po divnom bosanskom običaju, kada dolaziš u neku kuću prvi put, moraš donijeti mali poklon, mali znak pažnje. Bez toga, ja sam rekao kabinetu, bolje da ne dolazi.

Predsjednik Klestil tada je zaista dobio od kancelara austrijske vlade, Franza Vranitzkog, oko 1,4 miliona maraka, koji su bili namijenjeni za rekonstrukciju Vijećnice.

Zgrada prepuna vlage najprije je isušena. Krov je, nakon četiri ratne godine, obnovljen. Mnogobrojni stubovi su provizorno ojačani betonom. Spratovi su horizontalno i vertikalno armirani i povezani željezom i betonom. U ovoj fazi saniranje je pratio opunomoćenik za razvoj Alexander Petritz.

Ubrzo nakon prve, austrijske faze saniranja, u Sarajevu se desio zemljotres srednje jačine. Po mišljenju tadašnjeg direktora Zavoda za izgradnju grada Bakira Izetbegovića, Vijećnica bi se urušila da nije bilo prve faze renovacije.

Naravno, poslije je uslijedila važna druga i skuplja faza, sa sredstvima Kraljevine Španije, prije svega EU.

Danas ovdje svjedočimo obnovi jedne izuzetne građevine i obnovi neprocjenjivog dijela nasljeđa građana Bosne i Hercegovine i građana svijeta. Jer, prije 118 godina, izgradnja ovog objekta bila je zajednički poduhvat domaćih eksperata i onih iz šire regije.

Vijećnica spaja umjetničke konvencije Istoka i Zapada na sebi svojstven način i dobila je svoje mjesto ne samo u topografiji grada nego i u srcima njegovih građana – ne radi se samo o gradskoj znamenitosti nego o znamenitosti za koju građane vežu brojne emocije.

Spaljivanje knjiga u ovoj zgradi u augustu 1992. godine, bio je vandalski čin kojim je starom kontinentu oduzet jedinstven dio njegovog intelektualnog i kulturološkog nasljeđa. A tokom proteklih dvadeset godina, kao što su se obnavljale biblioteke i druge kulturne institucije, poduzeti su i globalni naponi kako bi se obnovile knjige i rukopisi koji su se čuvali unutar tih institucija.

Riječ je o obnovi gusto tkane intelektualne tapiserije našeg kontinenta – tapiserije različitih kultura i vjerovanja i naroda.

Riječ je također o potvrdi vrijednosti razuma, vrijednosti koju je upravo danas prijeko potrebno očuvati. Vijećnica stoji kao plemeniti i trajni dokaz te vrijednosti.

Kada je Vedran Smajlović popunio izgorjelu unutrašnjost ove zgrade lirskom muzikom u ljeto 1992. godine, on je branio prednost tolerancije nad predrasudama, umjetnosti nad nasiljem, ljubavi nad mržnjom. Ta gesta svjedočila je o hrabrosti i izdržljivosti građana, ona je svjedočila o snazi ideja suočenim s fizičkim uništenjem.

Ovo me podsjeća na stihove pjesnika Rilkea, kada opisuje plemenitu glavu, da je ona ravna zvijezdama.

Obnova ove zgrade simbolizira temeljnu ljudsku istinu: među brojnim teškoćama i tokom mnogih godina – dobrota i ljepota su ono što pobjeđuje.

Neprocjenjiv doprinos

Vijećnica je odraz Bosne i Hercegovine, zemlje koja ima posebno mjesto u svijetu. Ovo društvo je doživjelo žestoko i bolno buđenje šovinizma, ali je ono daleko duže strpljivo i produktivno razvijalo kulturu tolerancije iz čega ostatak našeg kontinenta može učiti.

Vijećnica spaja memlučke elemente koje možemo vidjeti u Kairu, elemente s prostora Magreba, arabeske zvjezdolikih motiva, pseudomaurske dekoracije i elemente bečkog gradskog magistrata ispod ruke čeških i domaćih arhitekata Karla Parzika, Ćirila Ivekovića i Aleksandra Viteka, koji je za vreme planiranja gradnje Vijećnice odlazio čak dva puta u Kairo.

Vijećnica je simbol skladnog suživota više stilova arhitekture. Ona povezuje Istok i Zapad, orijentalni i zapadnjački stil – kao simbol Sarajeva, kao simbol Bosne i Hercegovine i suživota na ovom prostoru.

Na današnji dan svi mi, kao evropljani, izražavamo zahvalnost Evropskoj uniji na velikodušnoj pomoći za čudesno ostvarenje ovog projekta rekonstrukcije.

Ali ovdje u ovom veličanstvenom centru kulture i znanja mi također potvrđujemo da Bosna i Hercegovina ima neprocjenjiv kulturni, društveni i politički doprinos koji može pružiti ovom kontinentu i svijetu. Nije slučajno da je Saša Stanišić, porijeklom iz BiH, dobio prije mjesec dana prestižnu nagradu za najbolju njemačku knjigu na čuvenom sajmu knjiga u Leipzigu.

Drage Sarajke i Sarajlije, Sarajevska Vijećnica se digla iz pepela i isto tako će Bosna i Hercegovina ponovo da stoji uzdignute glave.

Danas i zauvijek neka obnovljena Vijećnica bude izvor snage i inspiracije za sve one koji obnavljaju i izgrađuju suživot, zajedništvo, toleranciju te civilizaciju ljubavi kao centralne stubove ove prekrasne zemlje.

Hvala vam.